

Sviatok sv. Rodiny C

29. december 2024

Lk 2, 41 - 52

Sestry a bratia a Kristovi

Dnes vo vianočnej oktáve slávime ako každý rok sviatok sv. Rodiny. Je to príležitosť zamyslieť sa nad príkladom, ktorý sv. Rodina predstavuje. Voľakedy kresťania mávali doma vystavený obraz sv. Rodiny, trochu nasládlý, ale symbolický vzor, určitý príklad. Nakoľko sa voľakedy vedeli rodiny naozaj priblížiť tomuto vzoru je otázne, ale symbol, symbol to predstavovalo.

Minulosť by som nerád idealizoval, ale asi sa to dnes v mnohých kostoloch bude diať. Keby bola rodina v minulosti ideálna, asi by to našlo väčšiu odpoveď aj v súčasnosti. Keď sa ale na veci pozrieme trochu kritickejšie, uvedomíme si, že nie všetko bolo pozitívne. Napr. keď sa voľakedy otec večer opil v krčme a doma zmlátil manželku a deti vyhnal v zime spať do stodoly a všetci to museli v tichosti a s pokorou znášať - tak nám asi n za tým emusí byť príliš ľúto. Na jednu obeť podobného tyrana si osobne spomínam aj z kňazského seminára a nakoniec asi ich aj tam bolo oveľa viac.

Tak či onak, symbolický vzor sa stratil, ideál sa stratil, hoci ľudia mu často nerozumeli, len podvedome sa s ním ako s ideálom chceli stotožniť. Dnes sa v mnohých zmocňuje úzkosť z reality, ktorá príliš nepredstavuje domov, nevieme sa v nej cítiť celkom doma. Realita často pozostáva z ilúzie, z pozlátky, zdania, ktoré nám v skratke sprostredkuje reklama.

Starý svet odišiel do minulosti a v novom sme sa zatiaľ nenašli. To neznamená, že sa môžeme vrátiť dozadu, ako ostatne hovorí staré porekadlo, že dvakrát nestúpiš do tej istej rieky. Ale potrebujeme si klásť otázky, hľadať nanovo to, čo je dôležité, čo nechceme stratiť.

O rodine hovorievame, že je základnou bunkou spoločnosti. A spoločnosť, ak chce byť naozaj spoločnosťou potrebuje vzťahy, ktoré ju prepájajú, ktoré vytvárajú krehké pradivo bez ktorých spoločný život nie je možný.

Múdri ľudia v súčasnosti hovoria, že za dnešnou krízou krízou slova. Odnaučili sme sa rozprávať. Aspoň nie o tom dôležitom podstatnom. Namiesto toho sa bavíme o stovkách nepodstatných maličkosti, ktoré nám majú sprostredkovať v živote domov. Odumreli veľké vzory, sami sme sa ešte nenaučili vyjadriť to, čo sa skrýva v našom vnútri. Reč sa často zužuje na sms-ky, a instagramové tweety. Sám si v poslednej dobe viac všimam, že mladšia generácia len ťažšie vládne slovom. A to nielen tí najmladší, ale aj tridsiatnici. Len tak bokom: počul niekto o mladom básnikovi súčasnosti? Ja si neviem spomenúť a pritom kedysi už dvadsaťroční mali za sebou vydané zbierky básní. Dnes aj speváci dozrievajú až v zrejšom veku. Je to aj tým, že slová a príbehy sa všetkým zúžili na seriály, či v horšom prípade na reklamné šoty.

A predsa bez slova nie sú možné ozajstné vzťahy, bez slova nemôže žiť ani ozajstná rodina, len fungovať navonok. To nebýva ľahké. Nebolo to ľahké ani kedysi, dokonca ani vo sv. Rodine nie. Ježišovi rodičia tri dni s úzkosťou hľadali v Jeruzaleme svojho syna, kým ho po troch dňoch našli v chráme. Zabudol na nich, zabudol im povedať, že chce zostať pri tom, kto a čo ho bytostne zaujíma. Ich rozhovor po stretnutí bol rozpačitý. Evanjelista hovorí, že rodičia nepochopili slovo, ktoré im Ježiš hovoril. A predsa jeho matka si zachováva všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich.

To aj nám naznačuje cestu, k skutočnému slovu. Slovo sa stáva slovom až vtedy keď nájde odpoveď. Tu naozaj musíme niekedy menej hovoriť a viac premýšľať. Ani pri Ježišovi sa slovo nestalo dokonalým a ani dokonaným hneď vtedy, ako ho vypovedal. Aj toto slovo muselo počkať na odpoveď. Na pochopenie. Tak to býva aj s nami. Tak to býva aj v našich vzťahoch, aj v našich rodinách. Slovo sa stáva slovom vtedy keď dostane odpoveď. Inak budeme rozprávať veľa, zbytočne a navonok. Príklad sv. Rodiny nás tak vyzýva viac hľadať skutočné slovo.

To nás vyzýva aj ten, ktorého evanjelista Ján nazval Slovom, božím slovom. Aj toto slovo musí dostať svoju odpoveď, Inak by bolo len niečim vonkajším - či už prázdnu hrozbou, výzvou k vonkajšej povinnosti - ale vo svojej podstate by zostalo nepochopeným, neprijatým. Dúfam a verím, že znovu nájdeme odpoveď tomuto Slovu. Verím, že Ježišovo slovo bude aj naďalej inšpirovať, aj keď pravdepodobne iným, novým spôsobom. Že sa nestane len drobnou radosťou na vyplnenie sviatočnej chvíle, súčasťou reťaze našich drobných radostí, ktoré nás ale vlastne odvádzajú od skutočného života.

Aby sa tak nestlo, za to prosme aj pri dnešnej bohoslužbe Svätej rodiny.